

Täysistunto

Tiistai 21.11.2017 klo 14.00—18.00

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä

Hallituksen esitys HE 72/2017 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 9/2017 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

17.54 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tämä esitys valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä on perusteiltaan varsin hyödyllinen lakiesitys. Tässä uudessa laissa säädetävään perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen valtakunnalliseen tietovarastoon tullaan jatkossa tallentamaan muun muassa opiskelua, suorituksia ja tutkintoja koskevia tietoja, joita henkilö mahdollisesti tarvitsee koulutukseen hakeutuessaan tai työelämän erilaisiin tarpeisiin. Myös opetuksen ja koulutuksen järjestämistä sekä rahoitusta koskevia tietoja tullaan tallentamaan tähän uuteen tietovarastoon. Lakiesityksessä määritellyistä opiskelijavalintarekistereistä voidaan myös luovuttaa henkilötietoja muun muassa muille opetuksen järjestäjille, ministeriölle, Kansaneläkelaitokselle ja eräille muille laissa määritellyille osapuolille.

Lakiesitys edistää huomattavasti koulutukseen ja opiskeluun liittyvien tietojen sähköistä tallentamista ja siirtämistä, ja se myös edistää koulutukseen hakeutumista, aiemmin opitun tunnistamista ja tunnustamista sekä elinikäistä oppimista. Nämä ovat erittäin hyviä tavoitteita.

Tässä hallituksen alkuperäisessä esityksessä ei kuitenkaan ollut rajattu arkaluontoisten henkilöön liittyvien tietojen luovuttamista välttämättömiin tilanteisiin, mistä perustuslakivaliokuntakin oikeutetusti antoi huomion omassa lausunnossaan. Tämän lausunnon perusteella sekä sivistys- ja perustuslakivaliokuntien kuulemisten nojalla valiokunta päätti tehdä pykälämuutoksen siten, että luovutettavien arkaluontoisten henkilötietojen tulee olla välttämättömiä tietojen vastaanottajalle, ei vain tarpeellisia. Tämä muutos voi vaikuttaa jossain määrin kosmeettiselta, mutta nämä asiantuntijakuulemisessa annetut lausunnot, ja perustuslakivaliokunnan lausunto myös, toivat hyvin selkeästi esiin sen, että pykälämuutos oli opiskelijoiden tieto- ja oikeusturvan toteutumisen kannalta ehdottomasti tarpeen. Nykymuodossaan lakiesitys on kannatettava.

17.56 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tässä edellä edustaja Savio kävi hyvin läpi tätä esitystä valtakunnallisesta opinto- ja tutkintorekistereistä. Tämä on tärkevä han-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 121/2017 vp

ke nimenomaan helpottamaan tiedonsaantia, -hakua ja toisaalta sitten tietojen luovuttamista. Kun opinnot kuitenkin tänä päivänä ovat kasvavassa määrin sellaista elinikäistä oppimista, että enää ei ole selkeää alkua ja ehkä päätepistettä niille opinnoille, niin on hyvä, että meillä on tällainen koottu rekisteri, opinto- ja tutkintorekisteri.

Itse toivoisin, että tätä voitaisiin viedä... Edustaja Savio tuossa toi esille nämä, mihin näitä tietoja voidaan luovuttaa, ja ne ovat varsin rajattuja tässä. Itse olen aikanaan tehnyt esityksen esimerkiksi pätevien opettajien rekisteristä, siitä että meillä olisi rekisteri, mistä esimerkiksi lasten vanhemmat taikka opiskelijat voisivat tarkistaa, onko heidän opettajallaan pätevyys tähän tehtävään, mitä hän hoitaa — se ei useinkaan titteleistä näy, kun kouluissa ollaan tai oppilaitoksissa. Ja silloin ehkä tämäntyyppinen rekisteri voisi jatkossa edetä siihen suuntaan, että se olisi myös tietynlainen pätevyysrekisteri, mistä voitaisiin varmistaa vaikkapa työtä hakiessa, onko kyseisellä henkilöllä pätevyys tähän tehtävään ja riittävät opinnot.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 72/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.